

Maa- ja metsätalousministeriö
Kala- ja riistaosasto
PL 30
00023 Valtioneuvosto

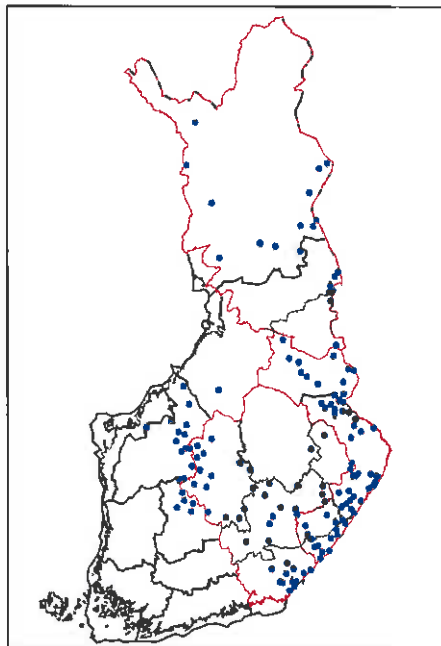
LAUSUNTO SUOMEN KARHU- JA SUSITILANTEESTA

Maa- ja metsätalousministeriön ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen välisen, vuodelle 2012 laaditun tulossopimuksen perusteella tutkimuslaitos huolehtii suurpetojen pyyntilupamenettelyn edellyttämästä kannan kehityksen ja kestävän metsästystason tiedontuotannosta.

Tutkimuslaitos toteaa karhun ja suden osalta lausuntonaan seuraavan.

Karhu

Arvio karhukannan runsaudesta, pentutuotosta ja metsästyskestävyydestä pohjautuu vuonna 2011 tehtyihin petoyhdyshenkilöverkoston havaintoihin. Arviossa keskitytään ilmoitettuihin pentuehavaintoihin, joista 48,9 % on ollut mahdollista varmistaa jälkimittauksin (kuva 1). Kokonaisuudessaan karhuhavainnot (10 908 kpl) lisääntyivät vuoteen 2010 verrattuna (9 911 kpl). Karhuhavaintojen kokonaismäärän kasvu johtunee yleisestä kiinnostuksen lisääntymisestä ja sähköisen havaintojenkeruujärjestelmän käyttöönotosta. Pentuehavaintojen määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2010 kirjattiin 1 000 pentuehavaintoa, vuonna 2011 pentuehavaintoja oli 705. Kehitys viittaa karhukannan kasvun pysähtymiseen.

Kuva 1. Karhupentueet ja niiden sijoittuminen Suomessa 2011.

Arvio kestävästä verotusmäärästä on keskimäärin 10 % arvioidusta karhujen kokonaismäärästä (taulukko 1).

Taulukko 1. Karhukannan pentutuotto 2011 ja arvio vuoden 2012 yhtä vuotta vanhempien karhujen määrästä ennen metsästyskautta, pentutuotosta ja kestävästä verotusmäärästä.

Riistakeskus	Pentueet/pennut 2011	Vuotta vanhempia ennen metsästyskautta 2012	Arvioitu pentutuotto 2012	Kestävä verotusmäärä 2012*
Etelä-Häme	0/0	8–15	2	0
Etelä-Savo	17–19/23–25	140–160	30	17
Kainuu	14–16/24–26	110–130	35	15
joista poronhoitoalueen ulkopuolella	12/22	100–120	25	12
Keski-Suomi	15–17/23–25	125–145	25	15
Kaakkois-Suomi	21–23/29–31	175–195	35	20
Lappi	13–20/20–40	180–210***	40	25
Oulu	7/12	60–80	12	6
joista poronhoitoalueen ulkopuolella	1/2	10–20	2	0
Pohjanmaa	14–15/20–22	115–125	25	14
Pohjois-Häme	5/6	40–50	10	5
Pohjois-Karjala	35–40/61–65	330–380	70	40
Pohjois-Savo	3/5	25–30	5	3
Ruots. Pohjanmaa	0/0	8–15	2	0
Satakunta	0/0	8–15	2	0
Uusimaa	0/0	3–5	2	0
Varsinais-Suomi	0/0	3–5	0	0
Koko maa	144–165	1330–1445**	295	160
Kannanhoitoalueet				
Poronhoitoalue	21–28/32–54	240–310***	60	34
Vakiintuneen kannan hoitoalue	59–66/92–99	530–590	130	61
Levittäytymisvyöhyke	44–50/71–74	370–420	70	45
Kehittyvän kannan hoitoalue	20–21/28–30	190–240	35	20

* arvio sisältää myös muun ihmisen välittömästi aiheuttaman kuolleisuuden

** vaihteluvälin raja-arvot pyöristetty lähimpään kymmeneen; yläraja vaihteluvälin keskiarvojen summa

***arvio ottaa huomioon pentuehavaintojen pienen lukumäärän alueella ja tiedon sen keskimääräistä tiheimmästä ja lisääntyvästä karhukannasta

Susi

Suurin osa tiedoista perustuu petoyhdyshenkilöverkoston ja Metsähallituksen henkilökunnan kirjaamiin havaintoihin sekä itäiseen valtakunnanrajaan rajoittuvien paliskuntien poroisänniltä sekä rajavartijoilta saatuihin tietoihin. Laajaa havaintoaineistoa tukee tiheimmän susikannan alueella GPS-lähettimien antama paikkatieto reviirien rajoista. Merkittävä aineisto on saatu myös tutkimuslaitoksen henkilökunnan suorittamien lumijäljitysten tuloksena. Lisäksi tutkimuslaitos lähetti

riistakeskusten aluetoimistoille kyselyn, jossa pyydettiin tietoja kunkin alueen susireviireistä ja -pareista.

Arvion perustana ovat tunnetut laumat ja kahdestaan liikkuvat sudet, jotka ovat todennäköisiä pariskuntia. Havainnot yksinään liikkuvista susista muodostavat arvion perustan niillä alueilla, joilla laumoja tai pareja ei esiinny. Yksinään liikkuvien susien osuus on noin 15 % susikannasta.

Osa valtakunnanrajalla esiintyvistä laumoista ja pareista liikkuu molemmin puolin rajaa. Keskimääräistä susikantaa arvioitaessa tällaisten susien yksilömäärästä on oletettu Suomen kantaan kuuluvaksi 50 % (kuvan 2 harmaat symbolit).

Susien vähäisestä lukumäärästä johtuen samansuuruinen susisaalis voi johtaa toisistaan suuresti poikkeaviin kehityssuuntiin susien määrässä. Poiston vaikutus riippuu saaliiksi päätyvien susien iästä, sukupuolesta ja lisääntymisbiologisesta asemasta susiyhteisössä. Susikannan on arvioitu vähentymättä kestävän 30 %:n vuotuisen poistuman.

Susitilanne kannanhoitoalueittain

Läntisen Suomen laumojen susimäärä on noin 24 yksilöä. Arvio susien kokonaismäärästä on 45–50 yksilöä (taulukko 2).

Itäisen Suomen kannanhoitoalueen pääasiassa Suomen puolella liikkuvissa laumoissa ja mahdollisissa pariskunnissa on yhteensä 50–55 sutta. Tunnetuissa Suomen ja Venäjän rajan molemmin puolin liikkuvissa laumoissa oli talvella 2011–2012 yhteensä 50 yksilöä. Yhteensä kannanhoitoalueella on noin 85–90 sutta.

Poronhoitoalueella susia liikuskelee yhtäältä poronhoitoalueen eteläosissa lähellä poronhoitoalueen etelärajaa, toisaalta Venäjän rajan pinnassa, Nuortti- ja Jaurujokien maastossa Savukoskella. Poronhoitoalueella liikkuvien, reviiriä muodostamattomien susien määrään vaikuttaa Venäjältä ja alueen eteläpuolelta saapuvien yksilöiden määrä, jossa voi vuodenaikaisesti olla suurtakin vaihtelua. Poronhoitoalueen susikannan kooksi tutkimuslaitos arvioi 20–25 yksilöä (taulukko 2).

Taulukko 2. Tilanne kannanhoitoalueittain ja koko maassa.

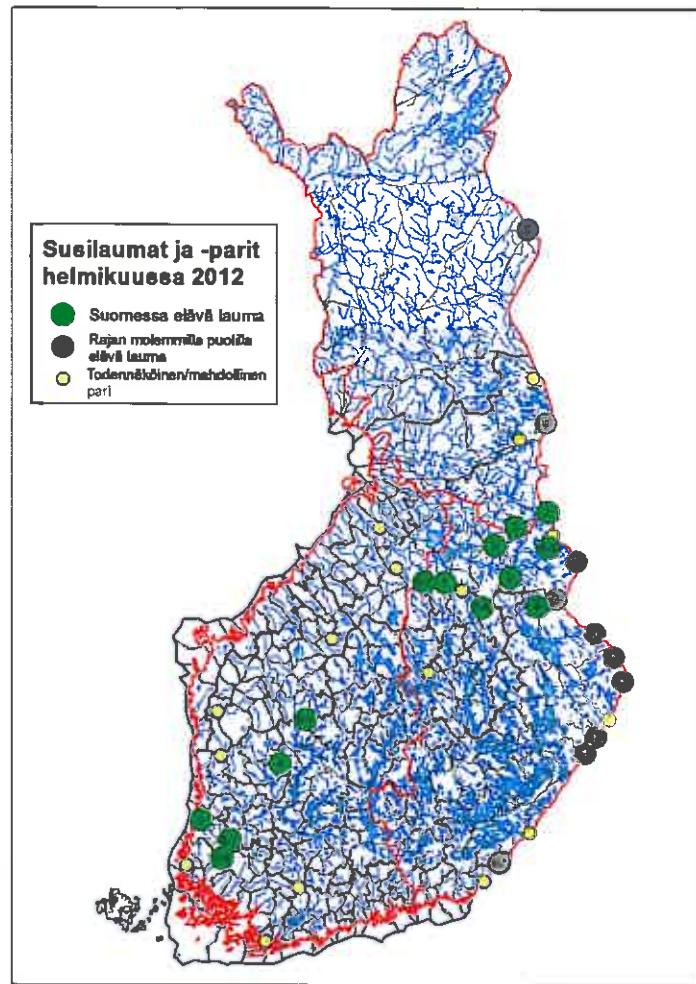
Kannanhoitoalue	Laumat/ niissä susia yhteensä	Parit	Valtakunnan rajan laumat / niissä susia yht*.	Valtakunnan raja, parit*	Susia yhteensä*
Poronhoitoalue	2/6	2	2/5		20–25
Itäinen Suomi	7/43	4	8/22	3	85–90
Läntinen Suomi	5/24	8			45–50
Yhteensä**					150–160***

*Valtakunnan rajalla liikkuvien laumojen ja pariien yhteisestä susien määrästä on puolet laskettu kuuluvaksi Suomen kantaan

**Susikannasta on oletettu 15 % olevan yksinään liikkuvia yksilöitä

***Lukumääräarvion yläraja on laskettu kannanhoitoalueittaisten vaihteluvälien keskikohtien summana

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos arvioi koko Suomen susikannaksi 150–160 yksilöä (kuva 2). Arvio on hieman suurempi kuin vuoden 2011 helmikuussa tehty arvio (135–145 sutta), mutta samansuuruinen kuin vuonna 2010 tehty arvio (150–160 sutta).

Kuva 2. Susilaumat ja kahdestaan liikkuvat sudet joulu–helmikuussa 2011–2012. Vihreät symbolit viittaavat laumoihin ja keltaiset kahdestaan liikkuviin susiin. Harmaat symbolit viittaavat reviireihin, joista merkittävä osa sijainnee Venäjän puolella.

Mikäli mukaan lasketaan Suomen ja Venäjän välisen rajan molemmin puolin liikuskelevat susilaumat ja parit kokonaisuudessaan, lukumääräksi saadaan 170–180 sutta.

Ylijohtaja

Eero Helle

Eero Helle

Yksikönjohtaja

Riitta Rahkonen

Riitta Rahkonen